

Wat te doen tegen pesten?

Het groen onderwijs profileert zich met kleinschalige en veilige scholen. Dat houdt in dat leerlingen zich er prettig voelen. Maar het wil niet zeggen dat een school alles in de hand heeft. Na de twee incidenten van eind 2012 beraden scholen zich op hun pestaanpak.

Twee gepeste leerlingen

Elke school moet een beleid hebben om pesten tegen te gaan.

Dat zei staatssecretaris van Onderwijs Sander Dekker vrijdag 14 december. Hij reageerde op de zelfdoding van de 15-jarige Fleur, vmbo-leerlinge op AOC Terra in Meppel, op 11 december. Na de 20-jarige Tim nog een jongere die niet meer kon leven met het pestgedrag van anderen.

Scholen moeten pestgedrag beter aanpakken, vindt staatssecretaris van Onderwijs Dekker. Slachtoffers moeten betere bescherming krijgen en schuldigen moeten harder worden aangepakt.

Maar pesten gebeurt vaak buiten beeld en vaak zijn leraren heel verrast door incidenten. Ook het pesten via social media is lastig te constateren. Afspraken op papier voor omgang met pesten en treiteren zijn niet voldoende. Want hoe krijgen die afspraken vorm? En zijn ze na een paar jaar niet vergeten en onder het stof verdwenen? Bovendien, misschien wel het grootste probleem, krijgen docenten het grootste deel van de ruzies en pesterijen tussen leerlingen gewoon niet te zien. Belangrijker is dat leerlingen zich ervan bewust zijn dat pesten helemaal fout is.

Beleid formuleren en protocollen opstellen is niet afdoende, vindt bijvoorbeeld

ook Clusius College Castricum. Karel Warmenhoven en Puck Briefjes, docenten op die school, trainen sinds drie jaar leerlingbemiddelaars. “Er zijn net twaalf nieuwe bemiddelaars opgeleid”, zegt Warmenhoven. “Ze kijken naar het *red hair anti-bullying*-filmpje op YouTube, we praten daarover en we trainen ze bijvoorbeeld met drama. Ik ben ook dramadocent.”

Cyberpesten

De Inspectie van het Onderwijs kijkt wel naar wat scholen doen tegen pesten, maar zolang er geen signalen van leraren, leerlingen of ouders komen over de situatie op een school, blijven incidenten makkelijk buiten beeld. Op verzoek van de staatssecretaris gaat de inspectie verder onderzoek doen naar het pestbeleid. Wat kunnen scholen nog meer doen tegen pesten?

Over het algemeen voelen leerlingen en docenten zich veilig op scholen. Dat schreef oud-minister Van Bijsterveldt in mei 2012 aan de Tweede Kamer. Belangrijk, schreef ze, want pas als leerlingen zich veilig voelen, komen ze toe aan leren. Maar ‘elke leerling of medewerker die zich onveilig voelt, is en blijft er één te veel. Het is de verantwoordelijkheid van scholen om de (sociale) veiligheid van leerlingen en docenten te waarborgen.’ Sociale veiligheid op school betreft volgens het ministerie behalve pesten en cyberpesten, ook seksuele intimidatie, agressie en geweld, discriminatie en homointimidatie. Volgens de Monitor Sociale Veiligheid in het mbo

bleek dat 95 procent van leerlingen zich veilig voelde binnen de school en 97 procent van de werknemers. De monitor signaleerde verder dat het aantal slachtoffers van cyberpesten via social media steeg.

Zelfverzekerder

Pesten helemaal uitbannen is waarschijnlijk onmogelijk. Maar ongetwijfeld helpen goede lesprogramma's over pesten voor leerlingen, trainingen voor docenten om signalen van pesterijen op te vangen, toegankelijke vertrouwenspersonen, weerbaarheidstrainingen en daarnaast leerlingen regelmatig en rechtstreeks vragen of ze zich veilig voelen.

De aanpak met leerlingbemiddelaars zoals Clusius Castricum heeft, helpt volgens Warmenhoven erg goed. “Het mooiste is dat leerlingen er destijds zelf om vroegen.” Leerlingen zien immers meestal eerder wat er gebeurt dan docenten. De bemiddelaars, vaak eerste- of tweedejaars, worden opgeleid om oplossingen te zoeken bij conflicten tussen leerlingen op hun school. Als dat mogelijk is zonder docenten erbij te betrekken. “De aanpak met bemiddelaars heeft niet alleen een preventief effect, omdat leerlingen weten dat dit er is. Maar de leerlingen die bemiddelen, meestal twee of drie jaar, veranderen zelf ook. Ze worden veel zelfverzekerder en vertellen bijvoorbeeld een groep van tweehonderd ouders wat ze doen als leerlingbemiddelaar.” (tvdb)

FOTO YOUTUBE